

Drie zotte wieven in een bergdorp

uit *Op weg door de nacht*, Ludwig Hohl

oorspronkelijke titel *Nächtlicher Weg, Erzählungen*

vertaling studio Posthuma, Leesmagazijn, 2017

Wat ik, terugdenkend aan mijn verblijf in het bergdorp, het eerst en in alle duidelijkheid voor me zie zijn de verschijningen van een drietal oude vrouwen. Niet dat het gehucht weinig bezienswaardigs had: achter en boven de zoom van de beboste helling, de hoogste zoom waar nog wat spaarzame bomen fragiel als fijn gras tegen de lichte lucht afstaken, piekte als een toren die onbegrijpelijk hoge berg, plotseling en alleen, die rotsachtige toren die iedere mooie dag koperkleurig glansde in de avondzon. En dan de beboste hellingen zelf in hun rulle grimmigheid! Donker, oneindig, reusachtig, steil uit het dal oprijzend, het voortdurend vergezellend, onafzienbaar, eeuwig. Eerst vormden ze één groot geheel, na verloop van tijd onderscheidde je meer en meer, ja wel honderden krommingen en plooiën, kleine steile rotswanden en andere woeste plekken, kloven en geulen, en hier en daar op een vooruitstekend gedeelte een stille bergweide — ook die had je de eerste dag over het hoofd gezien — een veilig, beschermd wereldje. Je oog bleef eindeloos dwalen over al die berghellingen. In het dorpje zelf zag je heksachtige gezichten, vergeeld en met rode ogen, griezelig en angstig starende gestalten die op hun heurt bijna iedere vreemdeling die voor een keer door deze streek kwam, de stuipen op het lijf joegen. En was daar niet ook een tijd geleden die oude man geweest die nooit een stom woord zei — hoewel hij vriendelijk keek — en die alle dagen met een glanzende koperen ketel aan zijn arm voorbijkwam, pijprokend en vriendelijk kijkend met zijn gezicht van perkament en met zulke kromme benen dat een schaap er tussendoor kon glippen? Strikt genomen kwam hij niet één keer, maar dagelijks meerdere malen langs — steeds met die koperen ketel — men was zo aan hem gewend geraakt; men zag hem niet. En opeens was hij dood. Toen begon men zich hem voor de geest te halen, je vroeg je af: wie was dat eigenlijk die nu niet meer ... die gestorven is — en zag hem. De gletsjerbeek, die zich onzichtbaar in een diepe kloof een weg gebaad had door de hoge helling, bruiste door het op een puinkegel gebouwde dorpje, ergens in een uitloper van het machtige hoofddal. Naast de beek, aiseensoorttweede zenuw, alstweede structurende lijn, kronkelde door een groepje oude, lage huizen de enige smalle, steile weg, die elders al lang voor regulier verkeer ongeschikt zou zijn verklaard.

En dan het vervallen onderkomen, waar wij op de benedenverdieping onze intrek hadden genomen! Er was misschien niet één echt rechte hoek meer te vinden; door de naar voren buikende muren liepen talrijke scheuren en spleten. En de woonruimte lag ongeveer een meter in de grond, het had meer weg van een halve kelder. Als je de paar stenen treden, stuk voor stuk opvallend en onderling verschillend, naar de voordeur opgegaan was, keek je uit op de ontzaglijke, donkergroene hellingen, eeuwig naar voren komend en terugwijkend, door smalle kloven doorsneden, tot in de verste verte, als plooien in het gewaad van de oneindigheid; en daarboven de koperkleurige toren die de hele dag lijdzaam wachtte en in de avondzon begon te glanzen; maar hoe stil en zeker daar boven alles uit! En zo was er nog veel meer. Maar de gestalten van de drie oude vrouwen tekenen zich — nu er voor mijn gevoel een halve mensenleeftijd, maar in werkelijkheid niet meer dan tien jaar zijn verstreken — tegen die achtergrond af met een scherpte alsof zij de enige oude vrouwen in het dorp waren (moeten er niet nog andere zijn geweest?) of zelfs de enige van alle bergdorpen of zelfs van de hele wereld.

Maar dat kan alleen al daarom niet kloppen omdat er ook kwaadaardige oude vrouwen bestaan. En kwaadaardig waren ze geen van drieën.